

Vlaams
Parlement

vergadering **C294**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 29 juni 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan van VDAB inzake de controle en sanctionering van werkzoekenden – 2010 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over controle en sanctionering door VDAB – 2038 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over verplicht outplacement voor ontslagen werknemers met een terminale ziekte – 2443 (2016-2017)	7
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het toegenomen aantal leningen door de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) verstrekt aan starters – 2251 (2016-2017)	8
VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kmo-groeisubsidie – 2329 (2016-2017)	13
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitkomst van het RIO-landverslag – 2435 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de controle op het gebruik van loopbaancheques – 2434 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over mogelijke misbruiken bij de aanwending van loopbaancheques – 2475 (2016-2017)	20

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan van VDAB inzake de controle en sanctionering van werkzoekenden – 2010 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over controle en sanctionering door VDAB – 2038 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Mijn oorspronkelijke vraag om uitleg dateert van een zestal weken geleden en intussen is er al heel wat gebeurd. Ik zal mijn inleiding dan ook wat actualiseren op basis van de informatie die ik heb gekregen. Maar geen paniek, minister, integendeel, ik kan alleen positief van wal steken.

Ik ben heel blij dat het actieplan van VDAB niet alleen een feit is, maar ook dat VDAB met overtuiging werk probeert te maken van een degelijke uitvoering daarvan.

Tijdens de hoorzitting van 30 maart heeft de administrateur-generaal van VDAB een plan toegelicht dat toen nog niet was bekrachtigd door de raad van bestuur. De raad van bestuur toonde zich op 3 mei niet echt onder de indruk van de eerste versie van de plannen wegens te weinig concreet. Na enkele wijzigingen en goede werkafspraken kreeg het plan 'actief en consequent bemiddelen' het fiat en werden de hoofdlijnen via een schriftelijke procedure goedgekeurd op 18 mei. Nu zal een technische werkgroep moeten zorgen voor de concretisering van het actieplan.

Ik heb vernomen dat het de goede kant uitgaat, meer bepaald zou VDAB binnen zijn eigen werking een stuk intenser en gericht aan de slag zijn gegaan dan het actieplan laat uitschijnen. Dat is fantastisch, want dat toont aan dat het VDAB menens is met de culturele omslag die binnen die dienst moet worden gemaakt nu die bevoegd is voor zowel de wortel als de stok.

Het cruciale punt is de bereidheid van de VDAB-consulenten om die omslag te maken in hun werking. Naar verluidt, heeft VDAB ervoor gezorgd om op het niveau van de lokale entiteiten actief te monitoren op welke manier en in welke mate er wordt omgegaan met het aspect controle. Ik heb weet van ondersteunende teams van ambassadeurs per provincie die de teamleiders en teams op het terrein coachen. Op de werkvloer is er een doorgedreven communicatie met de consultanten op het vlak van sanctionering.

We vernemen ook dat sommige personeelsleden van VDAB actief zijn aangepord door hun oversten om het zoekgedrag nauwkeuriger te gaan beoordelen. Ik hoop dat dit een algemeen verschijnsel is en dat dit niet alleen in bepaalde lokale directies plaatsvindt.

Een ander aspect dat onlosmakelijk verbonden is met het opvolgen van het zoekgedrag van de werklozen is de sollicitatiefeedback door werkgevers. Sinds oktober heeft VDAB een digitale toepassing geactiveerd die werkgevers moet toelaten op een gemakkelijke manier feedback te geven. Het gebruik daarvan blijkt volgens cijfers die ik schriftelijk heb opgevraagd, nog een beetje tegen te vallen. Werkgevers moeten er ook van overtuigd geraken dat hun feedback welbestede tijd is die VDAB helpt om werkzoekenden nog gericht te activeren.

Het nieuwe actieplan zal heel veel vergen van de consultants op het terrein, het legt ook een bijzondere verantwoordelijkheid bij de lokale directeurs die hun mensen moeten aansturen.

Minister, wat zijn de belangrijkste krijtlijnen van het actieplan? Wat is de concrete stand van zaken van de implementatie daarvan?

Hoe wordt de controle op actieve beschikbaarheid van werkzoekenden aangepakt? Welke impact heeft dit actieplan voor de consultants?

Hoe zal worden gewerkt aan een verbetering van de sollicitatiefeedback door werkgevers?

Hoe zal erover worden gewaakt dat het nieuwe actieplan en het beleid inzake die sollicitatiefeedback door elke lokale directie op een uniforme manier wordt geïmplementeerd?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Het zal moeilijk zijn de voortreffelijkheid waarmee mevrouw Talpe de vraag heeft gesteld te evenaren, dus ik ga zelfs geen poging wagen.

Het was goed, een geluk bij een ongeluk, dat de RVA foute cijfers naar voren heeft gebracht. Dat heeft een aantal zaken teweeggebracht. Zoals mevrouw Talpe schetste, is daardoor naast de hoorzitting ook het debat binnen de raad van bestuur van VDAB op gang gebracht, en zijn er nieuwe krachtlijnen.

Voor onze fractie waren er drie belangrijke zaken. Eerste belangrijk element is de rol van de bemiddelaar die de wortel en de stok vasthoudt en de vraag of er niet soms te veel verschillen waren tussen personen onderling binnen VDAB en die cultuur, plus ook het menselijke aspect: bemiddelaar gelooft in het traject maar moet dan ook al dan niet de moeilijke Jan spelen. Tweede element is het verhaal van het federale normenkader met de verschillende types beschikbaarheid waaruit bleek dat de actieve beschikbaarheid iets minder wordt gecontroleerd in vergelijking met de passieve en aangepaste beschikbaarheid. Het derde element ontgaat me nu.

Minister, wat zijn de krijtlijnen van dit actieplan? En hoe gaat het nu verder?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het actieplan is intussen inderdaad goedgekeurd. Ik wil even de nadruk leggen op waar de bijstellingen precies zijn gebeurd. De hoofdlijnen zijn het versterken van de actieve bemiddeling met de oprichting van provinciale ondersteuningsteams voor actieve bemiddeling, het responsabiliseren van de klanten op het vlak van actief zoekgedrag, het beter registeren van de begeleidingsstappen en het leveren van meer inspanningen voor het inwinnen van sollicitatiefeedback bij werkgevers.

Twee andere essentiële punten zijn een zeer duidelijke communicatie van de rechten en de plichten van de werkzoekende en een verdere verfijning van het transmissieproces zelf, waaronder onder meer het SMART formuleren van de afspraken tussen klant en bemiddelaar wordt begrepen en het onderzoeken of en in welke mate partners de transmissie zouden kunnen opnemen.

Ik denk dat het belangrijk is als men iets afsprekt dat iedereen goed begrijpt wat er is afgesproken en om te kijken als een derde een taak overneemt, of deze die transmissie kan doen.

Een derde punt is een betere monitoring van het proces en betere afstemming met de RVA over de rapportering die zij opmaken om die vergissingen te voorkomen in de toekomst.

Op 3 mei bleek dat er positieve reacties waren op de holistische aanpak van de controlebevoegdheid die een einde maakt aan de mechanistische benadering. Ik denk dat iedereen het hiermee eens zal zijn. Ik denk dat we hier opnieuw tonen dat we met de zesde staatshervorming de bevoegdheden die we hebben gekregen, anders gaan invullen dan vroeger het geval was.

Inzake de controle op de actieve beschikbaarheid zijn de meeste punten van het actieplan gericht op het bijsturen van de manier waarop onze bemiddelaars onze klanten opvolgen. De actieve beschikbaarheid slaat eigenlijk op de periode voordat een werkzoekende bij de dienst wordt uitgenodigd. Hierbij is het dus belangrijk om aan de werkzoekende de verwachtingen wat zoekgedrag betreft, duidelijk te maken op het moment dat hij zich inschrijft. We gaan er altijd van uit dat ze zelf actief een job proberen te zoeken. Als dat na een tijd niet lukt, komt men bij de bemiddelaar en krijgt men een heel traject.

De dienst hanteert vandaag reeds een digitaal startpakket met informatie en nuttige links, maar stelt vast dat zeker niet alle klanten dit pakket doorlopen. De startpakketten worden herwerkt met daarin duidelijke informatie over de rechten en plichten en op termijn concrete opdrachten die een werkzoekende verondersteld wordt op eigen kracht te ondernemen, daarom zei ik: die eerste periode is dat.

Op een eerste gesprek met een bemiddelaar kan dan steeds als eerste stap geëvalueerd worden of de klant de opdrachten heeft uitgevoerd en indien niet, wat het probleem was dat hem daarvan weerhield. Daarnaast wordt op termijn ook gepland dat tijdens het inschrijven zelf de servicelijn de klant kan ondersteunen via 'cobrowsing', en zo kan de bemiddelaar van de servicelijn ook reeds bij de inschrijving detecteren welke klanten gebaat zijn bij een snellere interventie door VDAB. Dat is een essentieel punt.

De dienst wil ook inzetten op technieken zoals datamining van de dossiers om op te volgen welke klanten hun opdrachten uitvoeren en welke niet, zodat men sneller kan tussenkomen. Dat zijn allemaal aspecten om ervoor te zorgen dat in die eerste periode degenen die geholpen moeten worden, sneller worden geholpen, maar dat degenen die hun opdrachten niet doen zoals verwacht, sneller tot de orde geroepen kunnen worden.

U vroeg of er meer gewerkt zal worden met een nieuwe strategie die van de VDAB-consulenten initiatieven verwacht om sollicitanten meer gericht naar werkgevers te sturen. VDAB heeft enkele onmiddellijke bijsturingsacties ondernomen en voorziet vanaf begin 2018 in een verdere stap naar een uniform sectoraal bemiddelingsmodel, waarbij voor werkzoekenden die geen grote drempels meer kennen om aan de slag te gaan veel sterker vanuit concrete vacatures naar een bepaalde sector of beroepencluster wordt gewerkt. Door enkel voor een sector of clustering van beroepen te werken, verdiept de bemiddelaar zich in de sector en bouwt hij een netwerk op van werkgevers. Ik vind dat een heel goede aanpak.

In deze context zou er sterker een tandem kunnen worden gevormd met werkgevers. Het organiseren van sollicitatie-events en het vervolgens inwinnen van sollicitatiefeedback zal daar dan ook intensiever kunnen gebeuren vanuit deze sectorale bemiddelingsteams.

Voor het waken over de sollicitatiefeedback door elke lokale directie wordt het sectorale bemiddelingsmodel momenteel volop in elke provincie geïmplementeerd. Met de hervorming die wordt gepland begin 2018 zal er opnieuw een grotere

uniformiteit zijn in de organisatie van de verschillende provincies, en zal eenduidiger kunnen worden aangestuurd hoe de dienstverlening overal wordt aangeboden.

De hoofdlijnen van het actieplan werden reeds vertaald in een centraal operationeel actieplan. De raad van bestuur had gevraagd om dat te concretiseren. Dat is gebeurd met dat plan en een provinciale opvolging die zeer kort op de bal speelt. De acties zullen verder worden uitgevoerd zoals gepland en per kwartaal komt er een monitoring naar de raad van bestuur. Voor meer ingrijpende acties zoals het openstellen van het transmissiekader naar partners en het uitwerken van die datamining komt er telkens een apart traject met de raad van bestuur om tot een gedragen oplossing te komen.

Alles bij elkaar, er is een sterke reactie geweest, een goede concretisering.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik heb inderdaad al een deel van het antwoord zelf gegeven, ik zal daar geen gewoonte van maken.

Het is al genoegzaam gezegd, ik heb heel wat vertrouwen in de toeleiding, omdat ik hoopvolle signalen krijg. De aanpak die u geschetst hebt, klinkt alvast veelbelovend. Het is uiteraard heel belangrijk dat we dit goed monitoren. U sprak over een monitoring per kwartaal. We moeten de vinger aan de pols houden en dat heel nauwgezet opvolgen.

We hebben verschillende lokale directies. De output daar moeten we in de gaten houden. Het kwaliteitsniveau moet overal hetzelfde zijn, we moeten dat bewaken. Ik veronderstel dat dit wordt meegenomen.

Zoals gezegd, er was enige paniek bij de berichten in maart over de controlebevoegdheid van VDAB. Een nieuwe bevoegdheid, dat is altijd wat worstelen, daar hebben we begrip voor. Ik ben heel blij dat men nu toch geschakeld heeft en dat men goed geschakeld heeft, ook op terrein. We voelen dat iedereen de mindswitch gemaakt heeft en ervan overtuigd is. De start is goed ingezet. Het is belangrijk om dat goed te monitoren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb alle elementen die in de hoorzitting aan bod kwamen, teruggevonden in het actieplan dat u hebt geschetst. Dus, ook van hieruit, zeer grote voldoening bij het vernemen van de plannen.

Ik heb één kleine randbemerking, mevrouw Van Eetvelde heeft er deze week mee uitgepakt naar aanleiding van een schriftelijke vraag van haar, over de digitale geletterdheid bij werklozen.

Een vierde zou zelf niet bij machte zijn om e-mails te beantwoorden. Ik denk dat dat anno 2017 absoluut niet meer kan. Heel wat zaken van het actieplan zijn ook digitaal, zoals die SMART-doelstellingen en zo meer. Ik hoop dat men ervoor kan zorgen dat dat digitaal ook wordt begrepen.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Ik sluit me volkomen aan bij de opmerking van collega Ronse over de digitale geletterdheid. Ook wat dat betreft, zou men bij VDAB een tandje bij moeten steken, zeker voor de oudere werkzoekenden. Ik spreek uit ervaring van meer dan vijf jaar geleden. Dat zal misschien nu beter zijn, maar men verwees er naar een aanbod zonder zelf altijd een aanbod te hebben. Dat lijkt me wel belangrijk, zeker als we de opvolging ook op dat vlak versterken.

Ook het meten van de klantentevredenheid lijkt me belangrijk, ook bij de monitoring. Nu is dat steekproefgewijs, maar als men de monitoring aanscherpt voor de andere aspecten, dan denk ik dat men dat ook zou moeten doen wat de klantentevredenheid betreft.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over verplicht outplacement voor ontslagen werknemers met een terminale ziekte – 2443 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Via persberichten vernamen we dat een 52-jarige terminale kankerpatiënte uit Emblem na haar ontslag ten gevolge van een bedrijfssluiting werd geconfronteerd met een toch opmerkelijke disfunctie van de verplichte outplacementbegeleiding voor 45-plussers. Ik heb even moeten zoeken waar Emblem lag. Ik had er nog niet van gehoord. Blijkbaar ligt dat bij Ranst in Antwerpen.

Ik zal dit even verduidelijken. Ondanks het feit dat ze terminaal ziek is, moet ze vier weken ontslagvergoeding inleveren omdat ze outplacement moet volgen, onder meer voor sollicitatietraining, conform de bepalingen in de federale regelgeving met betrekking tot outplacement. Het spreekt voor zich dat, gelet op haar terminale ziekte, de letter en de geest van de wet niet met elkaar overeenstemmen in dezen. De wetgever voorziet in enkele uitzonderingscategorieën, zoals 58-plussers en mensen met een beperking in een beschutte werkplaats, maar voor zwaar zieken is er geen ontheffing van outplacement. Aangezien de wet uiteraard een evolutief gegeven is en niet in alle mogelijke speciale gevallen kan voorzien, hoeft dat niet meteen problematisch te zijn. Bevoegd federaal minister Peeters heeft ondertussen ook al laten weten dat deze casus de aanleiding zal vormen voor een spoedige bijsturing van de regelgeving, zodat mensen die zwaar ziek zijn, toch een volledige ontslagvergoeding zullen krijgen bij een mogelijk ontslag. Het is evenwel nog niet duidelijk, natuurlijk, welke concrete aanpassingen de federale minister van Werk precies zal doorvoeren.

Evenwel wat minder mooi om te zien, was het feit dat, aangezien die verplichting om outplacement toe te kennen een federale bevoegdheid is en de organisatie zelf regionaal moet gebeuren, de RVA en VDAB eigenlijk enigszins de bal naar elkaar terugkaatsen. Daarmee gaan we die praktische problemen natuurlijk niet oplossen. Dat moet zeker ook pijnlijk zijn voor de betrokkene, die natuurlijk echt wel andere zorgen aan het hoofd heeft dan een discussie tussen twee overheidsdiensten.

Vandaar mijn concrete vragen. Minister, gezien de ontwikkelingen die zich sedert het indienen van mijn vraag drie weken geleden hebben voorgedaan, zou ik graag vernemen of u door minister Peeters op de hoogte bent gebracht van de concrete aanpassingen die hij wil doorvoeren aan de outplacementwetgeving, om te voorkomen dat zwaar zieken nog langer onder die verplichting zouden vallen. Heeft er sedert deze casus ook overleg plaatsgevonden tussen de federale en de Vlaamse overheid? Zo ja, zijn er concrete afspraken gemaakt om dit in de toekomst te vermijden? Zo niet, hoe zal er een regeling worden getroffen? Werd VDAB in het verleden reeds geconfronteerd met gelijkaardige voorvallen? Hoe ging men daar dan mee om?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan eigenlijk heel kort gaan, want u zei het zelf al: de verplichting inzake de algemene regeling is een uitsluitend federale bevoegdheid. Vlaanderen heeft ter zake geen enkele inspraak of bevoegdheid. We hebben ook geen afspraken daarover gemaakt, en ik heb ook in de toekomst niet in overleg voorzien. Als we dat doen, dan moeten we gaan overleggen over alles wat nog federaal is. Dat lijkt me niet goed en niet nodig.

VDAB heeft, toen het vragen over deze casus kreeg, consequent doorverwezen naar de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO), niet naar de RVA. Dat lijkt me logisch. Het is immers die federale overheidsdienst die in dezen de bevoegde instantie is. Wij hebben dus nooit naar de RVA verwezen. Ik denk dat de RVA naar ons heeft verwezen, maar wij zeggen dat de FOD WASO de juiste instantie is.

Wat ik u wel kan zeggen, is dat we aan de sociale interventiedienst van VDAB hebben gevraagd of er in het verleden nog dergelijke gevallen zijn geweest, en men heeft daar nooit een dergelijk extreem geval gekend. Ik ben echter ook heel tevreden om te horen en te lezen dat de federale minister ter zake de nodige maatregelen zou gaan nemen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wanneer er wetten worden gemaakt, kan men uiteraard niet alle gevallen proactief inschatten. Ik ben uiteraard ook heel blij dat het federaal wordt aangepakt. Ik denk dat het nooit de bedoeling was dat deze situatie zich zou voordoen. Het jammere is natuurlijk dat het voor die vrouw zelf te laat komt. Ik weet niet in hoeverre daaraan in de praktijk alsnog een mouw zou kunnen worden gepast. Hoe zal die dame in concreto worden benaderd? Misschien kunt u daar nog even op ingaan.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan daar niet op ingaan. Dat is uiteraard ook federaal. Wij kunnen die dame niet contacteren om afspraken te maken over federale materie. Wat mij betreft, mag dat worden geregionaliseerd. Dan neem ik meteen mijn verantwoordelijkheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het toegenomen aantal leningen door de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) verstrekt aan starters – 2251 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Deze vraag om uitleg van de heer Gryffroy staat samen geagendeerd met een vraag om uitleg van mevrouw Turan, maar aangezien mevrouw Turan niet aanwezig is, zullen we alleen de heer Gryffroy zijn vraag laten stellen.

De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Een maand geleden werd in verschillende media gewag gemaakt van het jaarverslag 2016 van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV). Daaruit bleek vooral dat startende ondernemers en kmo's steeds meer financiering vinden bij dit overheidsvehikel.

In 2016 werden 320 startleningen en cofinancieringen verleend, wat ongeveer 15 procent meer is dan het vorige boekjaar. Samen gaat dat over een bedrag van

33,2 miljoen euro. Twee derden van de aanvragen betreffen financiering aan starters. Vorig jaar ging in totaal 70 procent van de kapitaalinvesteringen van PMV naar technologiebedrijven in de start- en de doorgroeifase.

Met als belangrijkste missie om maatschappelijke meerwaarde te creëren door te financieren daar waar de markt daarin faalt, bereikt PMV mooie resultaten. Het is niet enkel de bedoeling om daar winsten uit te halen maar wel om het marktfalen op te vangen. In 2016 kostte de Waarborgregeling bijvoorbeeld 14 miljoen euro aan uitbetalingen. Dat maakte ook vijftig keer zoveel kmo-investeringen mogelijk. Dit hefboomeffect, samen met de daardoor gecreëerde jobs, zie je bijvoorbeeld niet meteen terug in de winstcijfers van PMV omdat PMV aan kapitalisatie doet of investeert in kapitaal. Je ziet het vooral aan het creëren van jobs en in de bedrijven zelf.

Minister, wat is volgens u de grond van het gestegen aantal leningen verleend aan starters door PMV?

Op welke andere manieren ondersteunt uw beleid starters in de eerste levensfase van hun onderneming?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Gryffroy, ik kan mijn beleid heel gemakkelijk toelichten. Ik wil de instrumenten vereenvoudigen, daar een heldere communicatie aan koppelen en er zo voor zorgen dat er voor de starters een gunstige conjunctuur is. PMV verschaft vooral leningen aan starters via het Participatiefonds Vlaanderen. Deze vennootschap maakt sinds juli 2014 deel uit van de PMV-groep, na de regionalisatie van het federale Participatiefonds. Na een opstartperiode breidde het Participatiefonds Vlaanderen in de zomer van 2015 het toepassingsgebied en de flexibiliteit van zijn productaanbod gevoelig uit. De federale Startlening hebben wij omgevormd tot de Startlening+, die niet alleen voor de werklozen, maar voor alle startende ondernemers werd opengesteld. Dat was een belangrijke stap. Het maximumbedrag werd verhoogd tot 100.000 euro en de intrestvergoeding verlaagd tot 3 procent. Het Participatiefonds Vlaanderen bundelde daarnaast al zijn andere producten in één overkoepelend product, de kmo-cofinanciering, die gericht is op zowel starters als niet-starters. Hierbij werden de criteria versoepeld, werd het maximumbedrag verhoogd tot 350.000 euro en de gevraagde intrest verlaagd tot 3 procent.

Het zijn de aanpassingen vanaf het najaar 2015 die hebben geleid tot de gevoelige verhoging van de aangevraagde leningen bij het Participatiefonds, vooral bij starters. Die trend heeft zich in 2016 doorgezet. PMV voerde ook de communicatie rond dit instrumentarium verder op en lanceerde in het voorjaar van 2016 het submerk PMV/Z, specifiek gericht op de zelfstandige ondernemer. Daarnaast merken we in Vlaanderen een significante stijging van het aantal starters in het algemeen. Meerdere studies bevestigen dit.

Bij PMV zijn er naast de leningen van het Participatiefonds ook nog de waarborgen. Daar hebt u zelf over gesproken. Dit instrument geeft een enorme boost aan starters in een vroege fase. Het kan ook helpen om de financiering bij de banken en dergelijke te krijgen. Het is dus heel duidelijk een hefboom.

Naast ondersteuning op het vlak van financiering is er uiteraard ook nog het ondersteuningsbeleid vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Daarover hebben we hier al vaak en goed gesproken.

In dat grotere geheel blijft voor mij de 'mastercall' belangrijk, de grote overheidsopdracht waar we met al die partners, UNIZO, Voka en andere, de bedrijven over al hun levensfasen ondersteunen. Voor starters werden heel wat

initiatieven ontwikkeld. Ik noem Go4Business van UNIZO, Bryo van Voka, het coachingtraject van het Netwerk Ondernemen. Zo zijn er een heel pak. Een overzicht van al deze initiatieven, opgesplitst naar levensfase van de begeleiding, kun je terugvinden op de website van het agentschap.

Volgens mij heb ik hiermee aangetoond waarom het aantal leningen ernstig is gestegen. Sinds de zesde staatshervorming hebben we een hervorming doorgevoerd. We hebben het opengesteld, de rente verlaagd en het maximumbedrag verhoogd. Dat heeft echt meegespeeld. We hebben ingespeeld op een bestaande vraag van de starters.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor het duidelijk antwoord. Misschien heeft dit ook iets te maken met de betere bekendheid van PMV en met de stijging van het aantal starters dankzij de federale taxshift. Volgens mij ligt het niet aan het feit dat minder marktfinanciering beschikbaar zou zijn. Ik heb onlangs met een bankier gesproken. Hij zei dat hij niet kon volgen. Er zijn miljoenen dossiers ingediend voor investeringen in machines en dergelijke. Volgens de banken zitten ze op een topniveau.

Ik heb slechts een bijkomende vraag. Gaat het al dan niet om een marktfalen? Uiteindelijk is het de bedoeling dat een kmo of een starter zo veel mogelijk bij de private banken proberen terecht te komen. De wijze waarop PMV tussenbeide kan komen, is in de rol van een hefboom en ook als er een marktfalen is. Hoe worden die parameters gedefinieerd? Ik ben benieuw hoe PMV hiermee omgaat.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, ik wil me eigenlijk volmondig aansluiten bij de vraag om uitleg van de heer Gryffroy. Het is een eeuwig debat. Als we het over PMV hebben, vragen we steeds een positionering die complementair is aan wat de private financiële sector aanbiedt. Ik ben me bewust van de moeilijke positie waarin PMV als geheel en de casemanagers als individuen zich bevinden ten aanzien van individuele dossiers.

De vraag dringt zich echter op hoe wij, als Vlaams Parlement en als maatschappij, die complementaire rol van PMV kunnen detecteren. Dat hefboomprincipe is uitgeschreven. Waar de markt faalt, treedt PMV naar voren. Dit geldt zeker voor starters, wat de scope van deze vraag om uitleg is. Er is heel veel vraag naar krediet. Er zijn ook vervolginvesteringen en uitbreidingsinvesteringen, maar nu gaat het om de starters.

Minister, wat zijn de richtlijnen en de kapstokken die PMV gebruikt om cases op individuele basis te beoordelen op een wijze zodat de complementaire macro-positionering ten aanzien van de private financiële sector gerealiseerd wordt?

Mijn volgende vraag bevindt zich enigszins in het vaarwater van de vraag om uitleg van mevrouw Turan. We zien op het terrein een aantal alternatieve financieringsvormen opduiken die aantrekkelijk lijken, maar dat niet noodzakelijk zijn. Er worden hoge rentes gevraagd en hogere dossierkosten aangerekend. Eigenlijk is dit bijna een vergiftigd geschenk voor wie er toegang toe heeft. Het lijkt aantrekkelijk, maar indien iemand op het einde van de rit kapseist vanwege de financieringslast, is hij bij de verkeerde te biechten gegaan.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Wat het marktfalen betreft, is het niet zo evident. We zien in de praktijk of banken en klassieke financieringsinstrumenten al dan

niet bepaalde dossiers aanvaarden. Zo kan een starter die nood aan een participatie heeft, geen lening krijgen. Een bank participeert immers niet in bedrijven. Het is ook mogelijk dat het risico te groot is of dat de verhoudingen niet kloppen. Er zijn geen objectieve parameters. De praktijk wijst dit uit.

Een van de belangrijkste elementen die we in dit verband naar voren brengen, is het zogenaamde highleveloverleg dat we tweemaal per jaar voeren. Ik vind dat belangrijk. We zorgen ervoor dat iedereen, de werkgeversorganisaties, de banken en PMV, aan de tafel zitten. We bespreken alle aspecten van financiering, waarborgen en dergelijke.

Ik herinner me dat tijdens het laatste overleg de stijging van het aantal waarborgen is besproken. We hebben vastgesteld dat we hierover moeten overleggen. We kunnen moeilijk als overheid op dezelfde wijze waarborgen blijven vragen. Dit is de manier waarop we werken.

Mijnheer Van Malderen, uw bijkomende vraag sluit eigenlijk aan bij de vraag om uitleg die mevrouw Turan wilde stellen. Ik zal wat ruimer reageren. We geloven heel sterk in de maatwerkaanpak. We bekijken de verschillende starterstypes. We kijken naar de segmentatie in verschillende categorieën en doelgroepen. We proberen het potentieel met betrekking tot het ondernemerschap zo goed mogelijk te bereiken. Voor starters is het ondernemerschap een minder evidente keuze dan voor de klassieke partners. Het is moeilijker de financiers te bereiken. Ik heb de schriftelijke versie van de vraag om uitleg van mevrouw Turan gelezen. Zij wilde het hierover hebben.

We hebben natuurlijk voorzien in microfinancieringsmogelijkheden. Er is tevens een specifieke begeleiding. PMV werkt als een hefboom. Er is ook microStart. De geboden begeleiding wordt specifiek verzorgd door mensen die de specifieke context en het type ondernemerschap kennen. Zeer vaak gaat het om kleine buurtwinkels, horecazaken, zelfstandige koerierdiensten en dergelijke. Dit wordt steeds bepaald door de specifieke achtergrond en de afzetmarkt. Een belangrijke indicator voor het succes van de begeleiding is in mijn ogen het aantal ondernemers dat we naar de reguliere financieringskanalen kunnen laten doorgroeien.

Dat moet een echte start zijn. Mijnheer Van Malderen dat is een begin van antwoord op uw vraag. Er is het gegeven van die hogere rentes, maar voor ons moeten die specifieke kanalen ervoor zorgen dat die mensen kunnen doorgroeien naar de reguliere financieringskanalen. In de samenwerkingsovereenkomst wordt een deel van de resultaatsfinanciering hier dan ook aan gekoppeld via duidelijke KPI's.

Als we het dan hebben over de rentes, waar u naar vroeg, mijnheer Van Malderen, in navolging van de voorbereiding door mevrouw Turan, is het zo dat de rentes die deze instanties hanteren, marktconform zijn op basis van de portefeuille die ze beheren en de doelgroep die ze bedienen. Microstart hanteert bijvoorbeeld een hogere rente, maar richt zich ook naar een erg moeilijke doelgroep, met dus duidelijk een hoger risicoprofiel. Het is erg moeilijk om in deze doelgroepen, waar geen andere financiers actief zijn, een correcte benchmark te bepalen, maar de organisatie baseert zich hier ook op tarieven van andere internationale microfinanciers in die sector. Het is een topic dat we nauw opvolgen samen met de organisatie. Het is de bedoeling om de doelgroep te responsabiliseren en te zorgen dat de organisatie op een duurzame manier zijn dienstverlening kan blijven aanbieden, dit is het evenwicht dat we steeds voor ogen houden in het bepalen van de rentevoeten. Ik besef en begrijp heel goed welke problematiek zich daar voordoet.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil de vraag niet negatief percipiëren. Het is duidelijk dat starters sneller een weg vinden naar PMV, en dat is positief. Dat er een bijkomende hefboom is, betekent ook dat ze beter de weg vinden naar de banken. Er is immers een grotere kapitaalsbehoefte omdat het economisch klimaat verbetert en bedrijven willen investeren. De economie trekt weer aan, deels door de taxshift en deels door andere externe omstandigheden.

Vanuit mijn standpunt wou ik dus een positieve inbreng doen bij de vraag. En dat sluit aan bij wat er momenteel in het algemeen leeft in de economische wereld, en zeker bij de kmo's.

De voorzitter: Mevrouw Turan, u bent onaangekondigd te laat binnengekomen. Ik heb begrip voor mensen die aankondigen dat ze later komen. Wat ik nu wil vermijden, zeker omdat onze agenda vandaag goed gevuld is, is dat de discussie opnieuw geopend wordt. U hebt drie vierde van de discussie gemist, maar dat is mooi opgevangen door uw collega Van Malderen. De minister is zo fair geweest om uw vraag volledig te beantwoorden. Zoals gezegd, wil ik de discussie niet opnieuw openen omdat er dan misschien collega's zijn die opnieuw wensen tussen te komen en dan moet ik iedereen opnieuw aan het woord laten. Dan moet ik opnieuw het woord geven aan de heer Gryffroy en zult u ook opnieuw het woord nemen. Met alle respect voor u, maar u hebt straks het verslag, en ik zou iedereen op dezelfde manier behandelen. Ik hoop dat u daar begrip voor hebt.

Güler Turan (sp·a): Ik beloof u de discussie niet te heropenen, maar ik wil de minister een bijkomende vraag stellen.

De voorzitter: Ik wil de discussie echt niet heropenen. Het spijt mij.

Güler Turan (sp·a): Mag ik dan de vraag als onbehandeld beschouwen en opnieuw indienen voor een volgende keer?

De voorzitter: De vraag is beantwoord.

Güler Turan (sp·a): Laat u mij dan repliceren? Ik ben op tijd binnengekomen. Mijn vraag stond geagendeerd. Ik heb het antwoord van de minister volledig gehoord. Mag ik dan nu repliceren?

De voorzitter: Dat gaat niet meer. Dan zou ik het debat heropenen.

Güler Turan (sp·a): Voorzitter, dit is niet correct, mijn vraag is vorige keer uitgesteld omdat de heer Gryffroy verhinderd was. Nu ben ik meteen naar hier gekomen toen ik merkte dat er een aantal vragen waren weggevallen. U kunt dit niet doen. Ik ga gewoon repliceren op wat de minister heeft gezegd. Indien u mij dat had toegestaan, was het al gedaan. Reglementair heb ik toch het recht om te repliceren.

De voorzitter: De commissievergadering begint om 9 uur met de mensen die hier aanwezig zijn. *(Opmerkingen van Güler Turan)*

U kan nu niet meer repliceren. De vraag om uitleg is afgehandeld en we gaan over naar de volgende vraag.

Güler Turan (sp·a): Voorzitter, dit is een aanfluiting van de democratie! Mijn vraag is gesteld, de minister heeft geantwoord. Ik heb het volledige antwoord gehoord...

De voorzitter: Mevrouw Turan, u was niet hier. Als u op die manier voortgaat, zal er de volgende keer helemaal niet meer geantwoord worden. De minister is nu wel bereid geweest om dat te doen. Als u zo doorgaat, zal ik mij daar de volgende keer tegen verzetten. Niet u, maar ik bepaal hier de agenda.

Güler Turan (sp·a): Dan zal ik mijn vraag opnieuw indienen.

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kmo-groeisubsidie – 2329 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Sinds 11 mei 2016 is de kmo-groei-subsidie actief. Ik had het daar in het begin wat moeilijk mee omdat ik vind dat je ondernemers niet te veel mag pampieren. Deze subsidie is bedoeld voor kmo's die een groeisprong willen maken. Dat klinkt een beetje paradoxaal. Begin deze week kwam er trouwens een boek uit met als titel 'De groeiparadox'.

Met dit instrument wordt financiële ondersteuning geboden voor het verwerven van kennis gericht op groei, zowel bij een oriëntatieproces, voor een starter, als bij een heroriëntatieproces, voor een bestaande onderneming. Deze groei kan gebeuren vanuit drie inhoudelijke invalshoeken: innovatie, internationalisering en transformatie.

Starters die organisch zijn gegroeid, hebben op een bepaald moment effectief kennis nodig over het structureren van die groei. Ik heb een schriftelijke vraag gesteld over het succes na ongeveer 1 jaar werking. Het aantal aanvragen per maand steeg afgelopen jaar van 36 in juni 2016 tot 51 in maart van dit jaar. Dat betekent dat die groeisubsidie bekend is bij de kmo's en dat ze ook wordt gebruikt. Het zijn vooral ondernemingen met een tewerkstelling tot vijftig werknemers, en ongeveer twee derde van de projecten heeft betrekking op ondernemingen die langer dan 7 jaar bestaan.

Minister, ik had u ook een vraag gesteld over het verschil tussen interne versterking en externe versterking. Externe versterking betekent dat men een beroep kan doen op consultants. Zij sturen een factuur, men betaalt die en men krijgt advies. Interne versterking is het aanwerven van een strategische medewerker. Het aantal aanvragen voor beide mogelijkheden is min of meer gelijk gebleven: 152 tegenover 166. Het aantal goedgekeurde projecten voor de aanwerving van een strategische medewerker ligt op 64, terwijl er 111 goedgekeurde aanvragen waren voor het inwinnen van strategisch advies.

Minister, waarom ligt het aantal goedgekeurde projecten zoveel lager voor de aanwerving van een strategisch medewerker dan voor het inwinnen van strategisch advies? Duurt dat langer?

De bedragen die worden uitgekeerd voor zowel interne als externe versterking zijn dezelfde. Wanneer men iemand moet aanwerven, zorgt dat voor meer risico dan het betalen van de factuur van een consultant die misschien zijn werk niet goed heeft gedaan maar die men dan niet moet ontslaan. Hoe komt het dat de steunbedragen gelijk zijn?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De dossiers voor externe en interne versterking worden op dezelfde manier beoordeeld. De persoon met wie wordt samengewerkt, ongeacht of dit een aanwerving dan wel een consultant is, moet echt kunnen wegen op de strategische beslissingen die worden genomen. Dat is de filosofie.

Het beoordelingsproces en de doorlooptijd van dossiers voor interne versterking en voor externe versterking zijn dus dezelfde. We bekijken wie daar gaat werken,

hoe die persoon weegt op dat aspect en of dat een groei-effect tot gevolg heeft. Als er minder dossiers voor interne versterking worden goedgekeurd, komt dit voornamelijk omdat de voorgestelde aanwerving van strategische medewerker niet voldoende weegt op de strategische beslissingen die moeten worden genomen in het kader van het groeitraject. Het is dus niet de bedoeling dat een kmo bij een aanwerving snel een subsidie krijgt. We zien wel vaker dat iemand wordt aangenomen in het kader van een groei, maar er moet ook echt worden aangetoond dat die persoon een effect zal hebben op dat groeitraject.

Om subsidiabel te zijn is het niet voldoende dat de aan te werven medewerker louter operationele of uitvoerende werkzaamheden uitvoert. Hij of zij moet wel degelijk invulling geven aan de ontbrekende kennis bij de onderneming voor het realiseren van het groeitraject en zodoende echte impact hebben op de strategische beslissingen en de uitwerking hiervan. Vandaar dat meer aanvragen niet worden goedgekeurd dan wel.

Ik heb die bedragen gelijkgeschakeld om redenen van eenvoud. Zoals u weet, wordt ons vaak verweten dat onze instrumenten te complex zijn met verschillende plafonds en steunpercentages. Een belangrijk aandachtspunt bij de kmo-groeisubsidie was om het eenvoudig te houden en met een korte doorlooptijd. Ik denk dat het aantal aanvragen illustreert dat dit lukt en dat ondernemers het instrument begrijpen.

Daarnaast is de kmo-groeisubsidie een vraaggestuurd steuninstrument. Het is de kmo die zelf kiest hoe ze haar groeitraject wenst te realiseren en welke kennis/capaciteit hiervoor wordt aangetrokken, vandaar dat we inzake steunpercentages ook geen onderscheid maken in de vorm waar de kmo voor kiest.

Ik begrijp uw opmerking, en het is iets dat we in de gaten moeten houden en monitoren. We kunnen voorlopig nog geen definitieve conclusies trekken maar als we zouden horen of zien dat dit te maken heeft met het feit dat de kostprijs hoger ligt, moeten we dat op dat moment herzien. U begrijpt dat voor mij de keuze van het bedrijf essentieel is en dat we niet willen dirigeren door meteen te zeggen dat het X bij het ene en Y bij het andere is.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Van die interne versterking wordt hier en daar binnen de ondernemerswereld ook wel wat misbruik gemaakt. Er wordt geëvalueerd of de aangeworven persoon effectief kan wegen op de groei, terwijl in de praktijk die persoon een andere functie gaat uitvoeren.

Mijn vraag is: zijn daar controles op? Ik denk dat dit zeer moeilijk te controleren valt. Ze vertellen u dat het een strategisch medewerker is, terwijl het misschien een verkoper is of een business developer. Ik wou u daar attent op maken. Misschien is het een idee om daar iets rond te doen.

Een tweede vraagje – u hebt eigenlijk al geantwoord –: komt er een evaluatie van die interne en externe versterking? We moeten concreet nagaan wat er gebeurd is met onze investeringen in ondernemingen om hun kennis te geven rond groei. Wat is daarmee gebeurd? Wat staat daartegenover? Is zo'n evaluatie al gepland?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Mevrouw Vanwesenbeeck, ik zou u willen bedanken voor deze vraag. Ik stel straks nog een andere vraag samen met mevrouw Christiaens.

Het draait allemaal een beetje rond dezelfde vraag: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de centen die we hebben, zo efficiënt mogelijk worden benut? Het gaat om overheidsgeld, belastinggeld, dat is schaars. We willen dat op een goede manier inzetten. Dat betekent dat we rücksichtslos misbruik, ontwijking en dergelijke eruit moeten halen.

Het laatste punt van mevrouw Vanwesenbeeck, het zogezegd aanwerven van een strategisch medewerker terwijl men die persoon toch al had aangeworven, hoort daarbij. We moeten het 'dead weight' eruit halen.

Ik sluit mij ten volle aan bij de vraag naar een evaluatie. Ik zou deze wel op de twee assen willen zien. Wat geldt voor die aanwerving, geldt eigenlijk ook voor externe bijstand in de vorm van consultancy. We moeten daar diezelfde oefening doen. Het punt is echt: wat is strategisch en hoe zorgen we ervoor dat dat een duurzame opstap is? Het moet een kwalitatieve sprong zijn, geen kwantitatieve, voor de kmo. Hoezeer we het doel op zich ook genegen zijn, ik denk dat we daar kritisch naar moeten durven kijken en het 'dead weight' ervantussen wieden, gewoon omdat de middelen schaars zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De basisvraag van de collega's is eigenlijk: hoe gaan we dat controleren? Intern of extern, dat maakt eigenlijk niet uit. Intern moeten we controleren, maar ook extern. Als we iets opleggen in het kader van de groeisubsidie, moet men effectief doen wat er gevraagd werd, dus het is niet enkel het interne aspect.

We moeten ook vertrekken vanuit vertrouwen. We hebben het hier altijd gezegd: we geven vertrouwen aan de ondernemer. En altijd, zelfs met de meest strenge regels, mijnheer Van Malderen, zullen erbij zijn die proberen de kantjes eraf te lopen en op een slappe koord te zitten. Het is gewoon een kwestie van, als we zoiets vernemen, die bedrijven 'à la limite' aan de schandpaal te nagelen en duidelijk te maken dat het geld daarvoor niet was bedoeld. Maar de basis is vertrouwen.

Dezelfde bedragen of niet dezelfde bedragen? Momenteel is het systeem met dezelfde bedragen goed. Ik verklaar mij nader. Als men iemand aanwerft volgens de regels zoals die ook beschreven staan op de website, heeft die persoon het voordeel dat hij de bedrijfscultuur leert kennen en kan hij in dat kader de strategie ontwikkelen. Ik heb het zelf vaak meegemaakt in het verleden. Als ik wil werken met een externe, dan moet ik eerst heel veel tijd spenderen aan een interne om die bedrijfscultuur over te brengen aan die externe voor deze aan zijn werk kan beginnen, maar ondertussen lopen zijn uren wel, en dat kost me ook geld. Als we de twee met elkaar vergelijken, zal het qua kosten wel kifkif zijn, tenzij men achteraf die persoon moet ontslaan omdat hij niet voldoet. Maar we gaan er niet van uit dat we iemand aanwerven om hem na zoveel maanden weer te ontslaan. We veronderstellen dat de aanwerving goed gebeurt. Als de aanwerving goed gebeurt, zitten we ongeveer met gelijke kosten.

Dat is ook zo als men een advocaat nodig heeft. Een advocaat kan maar zo goed pleiten als u het dossier hebt voorbereid voor hem. Als u het dossier niet hebt voorbereid, kan de advocaat niet pleiten.

Ik pleit ervoor om te houden wat er nu is. Dat kan uiteraard worden geëvalueerd.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik volg wat de heer Gryffroy naar voren brengt, en dat is dat we moeten vertrekken van vertrouwen. Er is een groot verschil tussen

de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie. Bij de groeisubsidie moet men een project indienen, dat wordt besproken en beoordeeld, en men krijgt een ja of nee. U hebt de cijfers zelf gegeven. Lang niet iedereen die een project indient, krijgt geld. Dat is al een eerste belangrijk punt.

Eenmaal het project is toegekend, mag men niet verzeilen in een administratieve rompslomp. We hebben juist geprobeerd om dit af te schaffen. We moeten uitgaan van vertrouwen, maar we moeten ook niet naïef zijn. We moeten niet bij iedereen gaan controleren of alles juist gebeurt, maar steekproefgewijs. Dat zou kunnen door de persoon die is aangeworven, na een jaar eens uit te nodigen en eens te laten uitleggen wat hij in dat jaar gedaan heeft. Op die manier krijgen we een soort opvolgtraject. Dat kan zowel bij de interne als bij de externe. Ik zal dit meenemen vanuit uw opmerkingen, maar ik wil niet dat het een administratieve drempel wordt, want dan zijn we verkeerd bezig.

De evaluatie van het instrument zie ik absoluut zitten, we doen dat altijd. We moeten het eerst wat tijd geven. Het aantal dossiers is nog te klein om een evaluatie te doen. Ik heb er nog geen datum op gezet, maar ik neem het zeker mee. Mijn departement weet dat ik zo'n evaluatie wil zien. Voor mij blijft nog altijd, en ik denk dat we het daarover eens zijn: dergelijke subsidies zouden we misschien wel weg willen en we zouden misschien wel een vennootschapsbelastingverlaging willen, maar zolang het ene er niet is, werken we met het andere.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Dank u wel voor uw antwoord. Je kunt nooit alles voor honderd procent afdekken, erin voorzien enzovoort. Ik vind het belangrijker om uit te gaan van vertrouwen en te werken met eenvoudige mogelijkheden, maar ik wou toch vooral uw visie daarop eens horen en die was wat mij betreft zeker voldoende.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitkomst van het RIO-landverslag – 2435 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, collega's, onlangs verscheen het RIO-landverslag van 2016, een publicatie uitgegeven door het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, de interne wetenschappelijke onderzoeksdienst van de Europese Commissie.

Minister, het centrum heeft de taak gekregen om evidencebased informatie te verschaffen ter ondersteuning van de besluitvorming in de hele Europese Unie, en uiteraard dus ook ten aanzien van uw bevoegdheden. Er staan een aantal zaken in. Een aantal daarvan zijn bekend, andere zijn recenter gehighlight. Er is de vaststelling dat de industrie sinds enkele jaren een grote groep nieuwe doctoraathouders van Belgische universiteiten weet aan te trekken, maar dat er op dat vlak ook nog steeds sprake is van een aantal uitdagingen. Zo is er het verschil qua verloning tussen onderzoekers in de publieke sector en die in de private sector: in de publieke sector is die lager dan in de private. Verder blijft de participatie van vrouwen in onderzoek laag. Ik verwijs in dat verband naar eerdere vragen van collega Segers in deze commissie. Men stelt ook dat de vraag

naar en het aanbod van hooggeschoolde onderzoekers en ingenieurs niet op elkaar aansluiten. Men stelt met name een tekort vast in de vakgebieden fysica, chemie en IT. Voor het aantrekken van buitenlands onderzoekstalente is er in ons land de regel dat de officiële taal aan hogeronderwijsinstellingen moet worden gebruikt, wat op Europees niveau wordt ervaren als een barrière.

Minister, uiteraard neemt u diverse initiatieven. Ze staan in de schriftelijke voorbereiding van mijn vraag opgesomd. Er is de website Iedereen Wetenschapper. Er is de kmo-groeisubsidie, waarover we het net hebben gehad. Er is het beleid dat is ontwikkeld met betrekking tot STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Minister, ik zal dat gezien het voortschrijden van de tijd allemaal niet herhalen, maar ik heb wel een aantal vragen, die neerkomen op de vraag welke conclusies u trekt uit dat landverslag.

Onderschrijft u de uitkomsten van dit rapport, dus de discrepantie qua onderzoekersloon tussen de publieke en private sector, het tekort aan hooggeschoolde werkkrachten, vooral dan die profielen waar de industrie om vraagt, het tekort aan vrouwelijke onderzoekers en de barrière als gevolg van het taalbeleid voor buitenlandse onderzoekers? De vraag die daaruit volgt, is uiteraard welke bijkomende initiatieven u denkt te moeten nemen om tegemoet te komen aan de pijnpunten die zijn geschetst in de vraagstelling.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Van Malderen, ik zal bij de reactie op de pijnpunten uiteraard meteen ook mijn oplossingen meegeven. Ik wil u ook danken voor uw vraag, want ik vind die aandacht voor menselijk kapitaal binnen onderzoek en ontwikkeling eigenlijk ook wel echt heel belangrijk. Als u vraagt of die resultaten uit het RIO-landverslag 2016 ook van toepassing zijn voor Vlaanderen, dan wil ik wat genuanceerd antwoorden. Dat zal u niet verbazen.

Zo is er zeker een loonverschil tussen onderzoekers in de publieke en onderzoekers in sommige private sectoren, maar dan vooral als het gaat om postdocs in internationaal gerichte sectoren. In vergelijking met evenknieën op de Belgische arbeidsmarkt is het loonverschil beperkt. Ik wil daarbij ook vermelden dat sinds 2014 de universiteiten aan een lid van het zelfstandig academisch personeel (ZAP) een salaristoelage kunnen toekennen om het loonverschil nog verder te beperken, als dat er nog is.

Inzake het tekort aan hooggeschoolde onderzoekers, ingenieurs of STEM-profielen in het algemeen kan ik alleen maar bevestigen dat we die vaststellingen kennen, dat die ook niet nieuw zijn en dat we samen met de sectoren en het domein van het onderwijs en de opleiding duidelijk onze schouders daaronder zetten. U hebt daar ook al naar verwezen. U hebt zelf het STEM-actieplan vermeld. Dat is ook vermeld in dat RIO-landverslag. De acties inzake wetenschapscommunicatie zijn volgens mij toch ook belangrijk wat dat betreft.

Ook het aantal nieuwe doctoraathouders neemt ieder jaar toe, tot bijna tweeduizend doctoraatsdiploma's in 2014-2015. Het agentschap zal in dat verband in de loop van 2017 onderzoeken hoe we in Vlaanderen op een meer gerichte manier hoogopgeleide talenten kunnen aantrekken. We moeten onze troef als innovatiehub volgens mij ook meer uitspelen. We hebben daar de onderzoeksinstellingen voor. Als we dat uitspelen, dan kunnen we dat ook verder aantrekken, denk ik.

Wat de genderkloof betreft: het aandeel van de vrouwelijke studenten is duidelijk groter dan dat van de mannelijke studenten. Bij de instroom naar een doctoraat zien we een min of meer gelijke verhouding tussen de geslachten. Tegelijkertijd is er een stelselmatige afname van het aantal vrouwelijke onderzoekers naarmate

men hoger op de academische ladder klimt. De situatie is dus als volgt: bij de studenten zijn er meer meisjes, bij de eerste instroom naar een doctoraat is het gelijk, en als je dan verder gaat, dan zijn er meer mannen. Recente cijfers van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO) en uit het Vlaams Indicatorenboek 2017 tonen wel aan dat er een structurele en systematische positieve evolutie is wat de instroom van vrouwelijke onderzoekers naar het postdoctorale mandaat en het ZAP betreft. Dat is het resultaat van de diverse vrouwvriendelijke maatregelen, de duidelijke beleidsmatige keuzes en de continue aandacht van de diverse actoren. Zoals u zelf echter al zei: we hebben het daar ook al over gehad in deze commissie.

Hoewel het aandeel niet-Belgen globaal gezien in alle academische functies is toegenomen in de voorbije tien jaar, situeert de internationalisering van het onderzoekslandschap in Vlaanderen zich voornamelijk op het niveau van jonge onderzoekers met extern gefinancierde, tijdelijke contracten. U hebt zelf al een aantal barrières aangehaald, waaronder de verloning van toponderzoekers en de taalregeling. Dat is ook vermeld in het landverslag, maar er zijn nog andere barrières. Die hebben vooral te maken met de uitgebreide administratieve procedures die een onderzoeker of een professor uit derde landen moet doorlopen bij diens toegang tot België: soms zijn er moeilijkheden met een arbeidskaart of visumaanvraag, met gezinshereniging, verblijfsvergunningen, fiscaliteit en de sociale zekerheid. Die barrières zijn bekend bij de federale overheidsdiensten, waar men in overleg met de onderzoeksinstellingen en samen met de Vlaamse overheid werkt aan het aanpakken van die problematieken. Samen met de andere gewesten werkt Vlaanderen aan een betere aanlevering van administratieve informatie en ondersteuning aan onderzoekers via de EURAXESS-website, die deel uitmaakt van een pan-Europees initiatief.

Ik denk dus dat ik daarmee ben ingegaan op de diverse aspecten. Er zijn er waarop we, denk ik, duidelijk beter scoren dan in het landrapport naar voren werd gebracht. Ondertussen nemen we ook maatregelen om verder in te gaan op de gestelde problematiek.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt een genuanceerd antwoord gegeven. Zowel uit het rapport zelf als uit uw antwoord komen een aantal dingen naar voren die wat contra-intuïtief zijn. Daarom vond ik het wel interessant om de vraag te stellen. Zo is er bijvoorbeeld de vaststelling dat de absorptie op zich eigenlijk wel meevalt. Dat is een debat dat hier de jongste tijd iets minder wordt gevoerd.

De uitstroom van postdocs of anderen is niet zo hoog dat je daar een poel van werkloosheid genereert. Integendeel, die mensen vinden in grote mate hun plek. Wat natuurlijk ook een bijkomend pleidooi is om ervoor te zorgen dat we in voldoende middelen voorzien om in de richting van de beruchte 3 procent te evolueren. Dat kan geen excuus zijn om het niet te doen.

Er is het gegeven dat er bij postdocmedewerkers een kloof bestaat tussen wat zij kunnen verdienen – zeg maar het geheel van hun sociaal statuut, en daar komen nog een aantal dingen bij die niet pecuniair zijn – en wat men in de particuliere sector kan verdienen. Dat staat een beetje haaks op eerdere beweringen – en daarom vind ik het waardevol – die stellen dat we ervoor moeten zorgen dat mensen de stap naar de privésector en het ondernemerschap moeten durven te zetten, dat ze uit hun stoel geraken, enzovoort. Minstens voor postdocs is dat niet het geval. Het is net een streefdoel om ervoor te zorgen dat het statuut – en dat gaat om meer dan louter centen – in een gunstige richting evolueert. Dat heeft veel te maken met het vinden van een evenwicht tussen enerzijds mensen

uitdagen en anderzijds het hun aanbieden van continuïteit en zekerheid. We hebben hier niet toevallig al heel vaak de vraag gesteld naar slaagkansen en de verhouding tussen indienen en een positief antwoord krijgen. Minister, daar zijn bijkomende inspanningen mogelijk. Net zoals u de evolutie in de gendertoestand zeer goed beschrijft, waar het beleid niet de trend volgt, maar net een goede trend wil versterken.

Ik roep ten slotte op tot voorzichtigheid, als het gaat om het inbouwen van barrières tegen buitenlands talent. Minister, u verwees naar arbeidskaarten, het beleid inzake visa, gezinshereniging, enzovoort. We moeten vaststellen dat de lat daar, als gevolg van het algemene migratiedebat, een beetje hoger wordt gelegd. Maar we krijgen daar wel de weerbots van. Ik kan er eentje aan uw lijst toevoegen door te verwijzen naar het debat in Leuven over vreemdelingen- en inschrijvingstaks. In kennissteden als Leuven en Gent wordt dat mogelijk als een bijkomend probleem ervaren. Ook daar geldt: 'bezint eer ge begint' met dat soort van initiatieven. De weerbots zit soms op een plek waar je hem niet verwacht.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb de vier vragen van de heer Van Malderen bekeken. Ik was een beetje verwonderd, want zeker drie van die vragen werden nog maar recent in deze commissie besproken, en er werden ook oplossingen voor aangereikt.

Mevrouw Segers stelde op 19 januari 2017 een vraag over het tekort aan vrouwelijke onderzoekers. Minister Muyters stelde toen dat zelfs het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) stelt dat de instroom stijgt, dat de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) een monitoring doet en dat we er voorstander van zijn om het competentiebeleid verder te ondersteunen. Met de nadruk op competentie.

Over de discrepantie in het loon van onderzoekers tussen de publieke en private sector ondertekenden de meerderheidspartijen op 14 juni 2016 een resolutie. Die werd in het parlement door iedereen goedgekeurd, dus ook door uw partij, mijnheer Van Malderen. Daarin staat onder andere, onder punt 5: "Overwegende dat vanaf dit jaar wordt gestart met het opstellen van het actieplan 'Strategie voor de loopbaan van de onderzoeker', waarbij speciale aandacht wordt geboden aan loopbaanmogelijkheden en de doorstroming van doctors naar de arbeidsmarkt". Men is ondertussen ook op het federale niveau – want fiscaliteit is een federale materie – aan het bekijken hoe we er met fiscale maatregelen voor kunnen zorgen dat die groep van mensen gemakkelijker kan overgaan naar de privé.

Als u het hebt over het tekort aan geschoolde werkkrachten waar de industrie om vraagt, hebt u het over ingenieurs. Dat werd besproken naar aanleiding van een vraag om uitleg op 23 februari 2017. Dat is ook vrij recent.

Ik geef een ander voorbeeld. We zijn op commissiereis geweest naar Taiwan. Na een bespreking met de ministeries van Werk en Arbeid, maar ook van Economie enzovoort, stelden we vast dat er daar de facto geen tekort aan ingenieurs is. Er is ook bijna geen werkloosheidsgraad. Er is met andere woorden een goede match. Maar dat is mogelijk doordat men 'big data' verzamelt vanaf het begin van de middelbare school tot en met het einde van de carrière van het werken. Op deze manier kan men voorspellen waar er bijkomende niches zullen zijn in de toekomst. Men begint dus al van in de middelbare school mensen aan te sturen. In onze westerse wereld kennen wij zoiets niet. Dat heeft te maken met de wet op de privacy en met het aansturen van bovenuit. Als je weet dat we zoveel meer computermensen zullen nodig hebben, dan kunnen we iedereen in de middelbare school al in de computerrichting sturen. Ik denk niet dat we ons daarop moeten focussen. Ik denk niet dat de oplossing van Taiwan bij ons past.

In de commissie van 23 februari 2017 hadden we het er wel over dat VDAB inderdaad bezig is met het nog beter ondersteunen van ingenieurs. Er was toen ook sprake van het opstarten op 21 maart 2016 van 'Talent 4 Technics'. Dat was voor één jaar geldig en zou een aantal zaken onderzoeken. Minister, zijn daar al resultaten van gekend?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Die resultaten heb ik in elk geval niet bij. Ik stel voor dat u daarover eens een aparte vraag stelt.

Ik wil reageren op één zaak die in deze commissie nog niet aan bod is gekomen. Ik herinner mij dat u mij tijdens de discussie die we hier voerden over de slaagkansen, ook vroeg om erop aan te dringen dat de raad van bestuur van het FWO tijdig de beslissingen zou nemen. Die zijn ondertussen, zoals u misschien wel hebt gelezen, genomen. Daarmee zorgen we ervoor dat zowel een aantal vragen wordt geprioriteerd, bijvoorbeeld maar twee aanvragen per promotor, als dat er centen vrijkomen. Bij beslissing van de Vlaamse Regering werd 30,3 miljoen euro extra aan het FWO toegewezen. Dat geldt ook voor de 10 miljoen euro voor fundamenteel onderzoek.

Dat wou ik nog zeggen. Met de andere opmerkingen zal ik nog rekening houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de controle op het gebruik van loopbaancheques – 2434 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over mogelijke misbruiken bij de aanwending van loopbaancheques – 2475 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, loopbaancheques werden door de Vlaamse Regering ingevoerd om zowel werknemers als zelfstandigen een coaching op maat te bieden ten einde hun loopbaan een positieve wending te geven. Dit wordt effectief gepromoot als een manier om de kosten van de opleiding te reduceren. De aanvrager draagt nog slechts een beperkt deel bij. De rest wordt door de overheid gesubsidieerd. Eigenlijk is de belangrijkste voorwaarde dat men de begeleiding volgt bij een erkend centrum.

We wisselen hierover niet voor de eerste keer van gedachten. Er dient een evenwicht te worden gevonden tussen enerzijds regelluw werken en werken in vertrouwen, en anderzijds het proberen te bewaken van efficiëntie en effectiviteit. Minister, in uw beleidsbrief krijgt die loopbaanbegeleiding een belangrijke opdracht mee: bijdragen aan werkbare loopbanen, activiteit- en werkloosheid proberen te voorkomen.

Elke werknemer of zelfstandige heeft om de zes jaar recht op twee cheques van vier uur.

We zien tevens een stijging in het bereik. Eind 2015 hadden 22.600 mensen een begeleiding gevolgd. Dat is 30 procent meer dan in het voorgaande jaar. Het

aantal gemandateerde centra is ook gestegen. De deelname van de kansengroepen aan de loopbaanbegeleiding blijft echter een aandachtspunt.

Er is eveneens een budgettaire evolutie. Op een gegeven moment is hiervoor 20 miljoen euro uitgetrokken. De klant betaalt 40 euro. Onrechtstreeks komt dit voort uit de doelstelling een terugverdieneffect te bereiken. Mensen die zich beter in hun job voelen, voelen zich ook beter in hun vel en worden minder langdurig ziek.

In de pers zijn kritische opmerkingen over dit verhaal verschenen. De pers kijkt nogal kritisch naar een nieuwe beroepsgroep, namelijk de loopbaancoaches. De overheid betaalt een gedeelte en de particulier betaalt een gedeelte. Er kan echter tot 140 euro per uur worden aangerekend. Het aandeel van de overheid is navenant.

De prijs is wat iemand bereid is te betalen en als dit een effect heeft, kunnen we daar een vergoeding tegenover stellen. Het moet echter duidelijk zijn dat er grote verschillen bestaan tussen de skills en de ervaring van de loopbaancoaches. Die verschillen zijn niet terug te vinden in de verschillende tarifieringen.

Blijkbaar bestaan er op het terrein ook grote verschillen tussen de kwaliteitsvereisten die de centra van hun coaches vragen of aan hun coaches opleggen. Er is geen sprake van een beschermd titel. Ieder van ons zou morgen een koperen plaat aan de voordeur kunnen hangen of een internetaanmelding doen. Er is een keurmerk voor het centrum. Het centrum moet drie jaar ervaring hebben met een vorm van coaching. Dat is alles.

In het licht van de evenwichten en het werken in vertrouwen, moeten we dit eens nader bekijken. De controlebevoegdheid wordt immers bij de centra zelf gelegd. Er blijken nogal wat verschillen te zijn. Het ene centrum is strenger dan het andere. Voor de gebruiker betekent dit dat een grote vork kan ontstaan met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening. De enige die echt zeker is, is de loopbaancoach zelf. Zijn loon staat immers vast.

Minister, hoe garandeert u de kwaliteit van de loopbaancoaching? Bent u van mening dat het nodig is met strengere vereisten te werken? De vraag om welke vereisten het zou moeten gaan, laat ik open. Hoe ziet u dit concreet gebeuren? Zult u voorzien in aanpassingen om de verschillen in kwaliteit van de dienstverlening in gestrengheid van centra met gelijkaardige vergoedingen in de toekomst te voorkomen? Hebt u hierbij een timing en een al dan niet aangepast budget voor ogen?

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Voorzitter, het loopbaanchequesysteem is een goed initiatief en een lovenswaardig instrument. Er zijn veel voordelen, maar ook een aantal nadelen. Ik zal niet herhalen wat daarnet al is geschetst. Ik heb deze vraag om uitleg ingediend naar aanleiding van de begin deze maand in de media verschenen berichten over een potentieel misbruik door de dienstverleners.

De zogenaamde loopbaancoaches kunnen per loopbaancheque, die vier uur begeleiding vertegenwoordigt, op 550 euro rekenen. Zoals daarnet al is aangehaald, is het Vlaams budget hiervoor ondertussen tot 20 miljoen euro gestegen. Dat daar zo veel gebruik van wordt gemaakt, is een positieve trend. Dat zou echter consequenties kunnen hebben voor het toekomstig budget.

Los van eventuele budgettaire kwesties, is het misbruik toch een ernstig element waarover ik een aantal vragen zou willen stellen. Het misbruik waarvan sprake kan moeilijk wordt opgespoord. Het gaat om begeleidingen die tal van andere

inhoudelijke aspecten aansnijden. De vraag is of al die aspecten iets te maken hebben met het welbevinden van de persoon in kwestie in zijn loopbaan. De begeleiding moet minstens een concrete impact op de werksituatie of de loopbaan van die persoon hebben.

Hoe kan dit worden gemeten? Er zijn hier al veel vragen gesteld over de wijze waarop de meerwaarde en de concrete resultaten van deze cheques kunnen worden gemeten. Ik heb begrepen dat die vraag altijd moeilijk te beantwoorden blijft.

Deze namiddag zullen we in deze commissie een hoorzitting houden over het Jaarverslag 2016 Toezicht en Handhaving. Ik heb het niet in detail bekeken, maar op het eerste gezicht lijkt daar niets over de loopbaancheques in te staan. Het is mogelijk dat ik erover heb gekeken, maar op zich is dit toch bizar. Het gaat om een behoorlijk budget aan overheidsmiddelen. Die middelen moeten correct worden ingezet en moeten worden ingezet voor wat ze dienen. Het resultaat moet worden bereikt.

Minister, hoe wordt op dit ogenblik nagegaan of de dienstverleners en de dienstverleningen aan de noodzakelijke vereisten inzake loopbaanbegeleiding voldoen? Zijn in het verleden al sancties uitgesproken ten aanzien van dienstverleners? Kunt u mogelijk misbruik in de toekomst beter uitsluiten? Hoe zult u dit doen? Krijgen de handhavingsdiensten regelmatig klachten van cliënten? Hoe worden die klachten opgevolgd?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik wil in de eerste plaats opmerken dat uit de tevredenheidsmetingen blijkt dat de loopbaancheques zeer goed scoren. Er is altijd een kans op misbruik. We hebben in een bepaald medium een paar verhalen kunnen lezen. We moeten hier zeker iets aan doen. Algemeen genomen, gaat het echter om een instrument waar duidelijk vraag naar was. In vergelijking met andere instrumenten, ligt de tevredenheid zeer hoog. Uit de metingen van VDAB blijkt dat dit hoog scoort.

Er zijn al een aantal manieren om de kwaliteit van de dienstverlening inzake de loopbaancheques te garanderen. Bij de mandatering van de loopbaancentra worden een aantal kwaliteitsvereisten bevestigd, waaronder een kwaliteitscertificaat. Daarnaast moet de organisatie de nodige beroepsbekwaamheid aantonen door middel van een minimum aan relevante ervaring.

Mevrouw Christiaens, zodra een loopbaancentrum is gemandateerd, speelt VDAB daar als regisseur een rol. Net om die reden hebt u niet veel gevonden in het jaarverslag van de inspectiediensten. VDAB speelt een rol in het opzetten van de werking van een loopbaancentrum. Standaard volgt een startgesprek met een projectopvolger van VDAB en met het loopbaancentrum. Hierin worden de vereisten inzake het aanbod van de loopbaancheques en inzake de praktische aspecten duidelijk gedefinieerd. VDAB heeft een geijkte routine voor de kwaliteitsmonitoring. Dit zijn allemaal aspecten die u in een inspectieverslag niet zult terugvinden. Met een zekere regelmaat komen er administratieve en kwalitatieve audits. Dit gebeurt minstens tweemaal per mandaatperiode van zes jaar. Tijdens die audits wordt onder meer een controle uitgevoerd van het persoonlijk ontwikkelingsplan dat het formele resultaat van een loopbaanbegeleiding is.

VDAB fungeert tevens als de partij die de burger sensibiliseert over een correct gebruik van de loopbaancheques. Dit verloopt langs de infopagina's op de website, de servicelijn en de werkwinkels.

Zij hoort de burger van alle belangrijke informatie te voorzien zodat die ook zelf kan inschatten in welke mate het aanbod van een loopbaancentrum voldoet. De

burger kan bij VDAB klacht indienen met betrekking tot het recht op loopbaancheques over het aanbod indien hij niet tevreden is. Met een bepaalde regelmaat organiseert VDAB ook Vlaamse en provinciale fora voor de loopbaancentra waar concrete en inhoudelijke topics aan bod komen, waarin VDAB informeert met betrekking tot wijzigingen en verduidelijkingen.

VDAB monitort vanuit haar standaardwerking actief het aanbod rond de loopbaancheque. Dit vanuit haar contacten met loopbaancentra, inzage in het aanbod van de centra, profilering van de centra in de zoekrobot, infovragen via de servicelijn, actieve vragen van burgers... Indien zij situaties opmerkt die niet conform lijken met de regelgeving of het principe van loopbaanbegeleiding, be vraagt zij die actief en bemiddelt waar nodig naar een correct aanbod. Indien nodig stelt ze dit formeel vast en wordt dit via een aangetekend schrijven aan de centra meegedeeld. Mogelijk staat daar een sanctie tegenover in de vorm van een terugvordering van de loopbaancheques of zelfs een schorsing van het mandaat. Daarbovenop gebruikt VDAB de cijfergegevens die zij verzamelt actief om na te gaan in welke mate er een ongeoorloofd aanbod bestaat vanuit de werkgever naar zijn werknemers, burgers tevreden zijn over de dienstverlening, onregelmatigheden voorkomen in het aanbod,... De betrokken loopbaancentra worden hierover be vraagd en indien nodig grijpt VDAB in. Deze acties reiken van bemiddelen rond communicatie en dienstverlening tot schorsen van het mandaat.

Op basis van de huidige regelgeving heeft VDAB twee maatregelen ter sanctionering. Enerzijds het al dan niet gedeeltelijk terugvorderen van de uitbetalingen, anderzijds het al dan niet tijdelijk intrekken van het mandaat van het loopbaancentrum. Er zijn geen indicaties dat dit onvoldoende zou zijn om de situaties die zich momenteel voordoen te sanctioneren. Bij een klacht op initiatief van de burger bemiddelt VDAB tussen de burger en het loopbaancentrum. In eerste instantie wordt dus gestreefd naar een optimalisatie van het aanbod naar de burger. Indien het aanbod niet conform de regelgeving bleek, gaat VDAB over tot het terugvorderen van het uitgekeerde bedrag voor de loopbaancheque. Indien nodig wordt er een bijkomende sanctie opgelegd. Het recht op de loopbaancheque wordt voor de burger opnieuw geactiveerd, zodat die opnieuw gebruik kan maken van de loopbaancheque bij een ander loopbaancentrum. VDAB heeft op deze manier al 20 cheques teruggevorderd op 39 klachten over de geleverde dienstverlening. Ongeveer één op twee wordt dus teruggevorderd na een klacht.

De loopbaancentra in kwestie hebben tot nu toe steeds opbouwend gereageerd op deze vragen en terugvorderingen, VDAB is nog geen enkel keer overgegaan tot bijkomende sancties. Op basis van de actieve monitoring die VDAB uitvoert in verband met het aanbod rond de loopbaancheque spreekt zij regelmatig centra aan. Deze centra hebben altijd opbouwend meegewerkt. VDAB moest nog niet overgaan tot bijkomende sancties.

Op basis van de data-analyse op de cijfergegevens die VDAB verzamelt en het onderzoek dat daarop volgde, zijn sinds de opstart van het loopbaanlandschap ondertussen een dertigtal situaties onderzocht, waarbij in 17 situaties, verspreid over 16 loopbaancentra, overgegaan is tot een totale terugvordering van 66.000 euro, verspreid over een honderdtal betrokken loopbaancheques. Alle betrokken loopbaancentra reageerden opbouwend op deze vaststellingen, VDAB was niet genoodzaakt om over te gaan tot bijkomende sancties. De burgers die betrokken waren bij deze situaties kregen opnieuw recht op hun loopbaancheques.

Naast deze maatregelen die VDAB kan nemen, heeft de Afdeling Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale Economie inspectiebevoegdheden inzake loopbaanbegeleiding via het decreet tot uniformisering van het toezicht. Er werd bij de opzet van loopbaanbegeleiding expliciet gekozen voor een partnerschap met de loopbaanbegeleidingscentra in de vorm van regelmatige

opvolging door middel van de zogenaamde Kwalimons, dat zijn kwaliteitscontroles door de VDAB-regie. Naar aanleiding van eventuele uitkomsten van deze Kwalimons kan de Afdeling Toezicht en Handhaving inspecties uitvoeren.

De Afdeling Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale Economie heeft nog geen inspecties uitgevoerd met betrekking tot deze maatregel en kreeg tot op heden nog geen enkele klacht binnen met betrekking tot deze maatregel. Mevrouw Christiaens, de verklaring is dus dat VDAB heel de opvolging op zich neemt; pas als het echt erg wordt, wordt de stap verder gezet naar de inspectie.

Ondanks dit uitgebreid kwaliteitssysteem blijf ik er van overtuigd dat een gedegen opvolging van de kwaliteit van de loopbaancentra noodzakelijk is. In de evaluatie die VDAB opmaakte twee jaar na de opstart van het nieuwe loopbaanlandschap, werden een aantal lacunes in de regelgeving en in de werking van dit landschap aangekaart en werden opties gesuggereerd om die te optimaliseren. Na overleg met de sociale partners werd een akkoord bereikt over een aantal aanpassingen in de huidige regelgeving. Dat is wat we nu gaan doen en dat is niet naar aanleiding van het artikel in Knack, maar daar waren we al mee bezig op grond van de evaluatie. Ik hoop dat ik de wijziging van het BVR nog voor het zomerreces ter principiële goedkeuring kan voorleggen aan de Vlaamse Regering. Na deze goedkeuring kan ik meer informatie geven over de inhoudelijke aanpassingen die aangebracht zullen worden om de kwaliteit nog beter te garanderen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, met dat laatste wekt u onze honger op en kijken we uit naar het moment waarop het gerecht dat wordt bereid, effectief zal worden geserveerd. Het was voorspelbaar dat dit mijn bijkomende vraag zou zijn. Ik heb begrip dat u geen beslissing hebt van de Vlaamse Regering, maar we zouden dan minstens de opties die VDAB u voorgesteld heeft hier moeten kennen. Dat lijkt me de minimale informatie te zijn die u ons kunt verschaffen. In het begin van uw antwoord zei u dat de tevredenheid goed is en dat er weinig klachten zijn, maar dat als er problemen opduiken, daar iets aan gedaan moet worden. Het is onze taak te vragen wat dat 'iets' dan is. Dat u niet kunt vooruitlopen op wat de Vlaamse regering gaat beslissen, begrijp ik wel. De opties die VDAB u heeft gegeven, wil ik wel kennen. Het kalf ligt voor een stuk gebonden aan het feit dat men steevast naar het centrum als geheel kijkt en dat die vlag verschillende ladingen kan dekken. Tussen centra en binnen een centrum kunnen grote verschillen bestaan inzake de skills die daar aanwezig zijn. De kwaliteit van de dienstverlening kan dus ook verschillen.

Op welke manier probeert VDAB klachten boven te krijgen? Hoe actief wordt daarnaar uitgekeken? Of gebeurt dat met steekproeven? Kortom: welke methode gebruikt VDAB om bevestigingen te doen enerzijds en om gebruikers in te lichten over de mogelijkheid om een klacht in te dienen anderzijds?

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Elke klacht is er eentje te veel, maar ik was wel aangenaam verrast te horen dat het er maar enkele tientallen klachten waren op een totaal van 20.000 verkochte cheques. Aan de helft daarvan wordt gevolg gegeven omdat ze terecht zijn, wat wel veel is. Ik zou dus niet zeggen dat dit verwaarloosbaar is, maar ik had verwacht dat het aantal klachten substantieel hoger zou liggen.

Wat die klachten betreft, had ik graag geweten wat de inhoud daarvan is. Hebt u daar een idee van? Zijn mensen niet tevreden over het resultaat dat bereikt werd met het traject dat ze hebben afgelegd, of hadden ze daar andere verwachtingen over?

Is het echt individueel wat de persoon van de loopbaancoach betreft? Ik zou graag wat meer uitleg krijgen over wat die klachten juist behelzen.

En uiteraard ben ik ook nieuwsgierig en zou het fijn zijn als u een aantal opties geeft. Zo niet, kan ik me nog wel een aantal weken beheersen en zullen we het dan wel horen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Als mensen zich positief uitlaten over Vlaamse maatregelen, dat gaat het ook altijd over de loopbaancheque. Men is daar zeer tevreden over en de kwaliteit is doorgaans zeer goed. Uiteraard moeten we aandachtig zijn voor de kwaliteitsbewaking, ik verwelkom dan ook deze vraag. Ik ben onder de indruk van het kwaliteitssysteem dat hier naar voren is geschoven.

Ik heb nog een kort vraagje, minister. U sprak over het feit dat er geen bijkomende sancties zijn genomen op de terugvordering. Kunt u, eventueel schriftelijk, antwoorden hoeveel terugvorderingen dan wel zijn doorgevoerd?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk dat ik het bedrag heb genoemd: er is 66.000 euro teruggevorderd. In de helft van de gevallen is er een terugvordering gebeurd.

Wat de opvolging betreft, is er een tevredenheidsmeting. Daarnaast is er in elke provincie een projectopvolger die mee actief die bevraging en klantentevredenheid opvolgt. Het gaat om een persoon die daar deeltijds mee bezig is. Men zegt ook aan die burgers wat zij specifiek mogen verwachten van de loopbaanbegeleiding, om te vermijden dat mensen iets helemaal anders krijgen dan ze hadden verwacht.

Mevrouw Christiaens, uw vraag over de niet-tevredenheid kan ik niet onmiddellijk beantwoorden. Men heeft me gezegd dat die klachten zeer gevarieerd zijn, om die reden worden ook niet alle klachten gegrond verklaard. Indien u een meer gedetailleerd antwoord wilt, kunt u dat krijgen via een schriftelijke vraag.

Wat het besluit van de Vlaamse Regering betreft, wil ik nog niet te veel zeggen omdat het eerst aan de Vlaamse Regering is, maar ik hoop wel dat we ervoor kunnen zorgen dat het aanbod met en de output van die loopbaanbegeleiding met de loopbaancheque inhoudelijk gedetailleerder kan worden beschreven. Dat is eigenlijk de basis van het besluit van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Ik kijk uit naar het besluit van de Vlaamse Regering. Mensen oriënteren en bijstaan in hun loopbaan is uiteraard een behartigenswaardig doel, dat is noodzakelijk op onze arbeidsmarkt. Maar het spreekt voor zich dat we proberen toe te zien op efficiëntie. En zoals mevrouw Christiaens zegt, is elke klacht er een te veel, nultolerantie moet daar de norm zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.